

SUURENNA NÄYTTÖ 150 %

*Opetusministeri
Tuula Haatainen
Järvenpään lukion
vihkiäistilaisuus
Järvenpää 11.10.2003*

Arvoisa juhlaväki

Lukio on kansallinen instituutio, jonka kehittämistä keskustellaan aika ajoin hyvinkin vilkkaasti. Lukio ja sen päätteeksi toteutettava ylioppilastutkinto ovatkin olleet suurissa muutoksissa viimeisten kahdeksan vuoden aikana. Kahdeksanvuotisen lukion alussa siirryttiin opetuksen jaksottamiseen ja opetus suunnitelmalla kurssitettiin. Kahdeksanvuotisen lukion puolivälissä aloitettiin luokattoman lukion kokeilu ja luokattomuus mahdollistettiin kaikissa kouluissa 90-luvun puolivälissä. Saman aikaisesti käyttöön otettu lukion tuntijako ja siihen liittyvät opetus suunnitelman perusteet mahdollistivat selvästi suuremman valinnaisuuden ja oppilaitosten opetustarjonnan profiloimisen. Tänä aikakautena myös poistettiin lainsäädännölliset esteet oppilaitosten yhteistyöltä ja opintojen hyväksi lukemiselta. Alueella toimivat koulutuksen järjestäjät jopa velvoitettiin keskinäiseen yhteistyöhön. Ylioppilastutkintoa kehitettiin koko ajan samansuuntaisesti lukiomuutosten rinnalla.

Hyvät kuulijat,

On syytä kysyä, mihin suuntaan lukioita aiotaan jatkossa kehittää?

Tulevaisuuden haasteita koulutusjärjestelmässämme tulevat olemaan sosiaalisen yhteisöllisyyden ja erilaisuuden hyväksymisen arvojen samanaikainen edistäminen, eriarvoisuuden ja syrjäytymisen ehkäiseminen sekä kansalaisyhteiskunnan jäsenenä toimimisen kan-

nustaminen. Hyvinvointiyhteiskunnan palvelutason kehittäminen edellyttää myös yrittäjyyden tukemista mm. lisäämällä työelämän ja koulutuksen välistä vuorovaikusta. Riittävät viestintä- ja tietotekniset opiskeluvalmiudet ja mahdollisuudet sekä niihin liittyvä opetustarjonta tulee turvata koko maan kattavasti.

Eryttäviä lukiokoulutuksen haasteita jatkossa ovat lukiokoulutuksen laadukas saatavuus koko maata kattavasti, opinto-ohjauksen, erityisopetuksen ja opiskelijahuollon toteutus sekä opetus suunnitelma uudistuksen toimeenpano ja ylioppilastutkinnon rakennekokeilun vaikutusten arvioiminen.

Alueellisessa väestörakenteessa tapahtuvat muutokset aiheuttavat muutoksia myös lukiokouluverkossa. Jotta lukiokoulutuspalveluja olisi jatkossakin alueellisesti tarjolla, tulisi koulutuksen järjestäjien jo ennakoitua muuttuvaa tilannetta. Koulutuksen järjestäjä kannustetaan yhteiseen koulutustarjonnan suunnitteluun ja alueelliseen opintotarjontaan sekä verkko-opetuksen käyttöön ja oppimisympäristöjen kehittämiseen. Laissa säädetty koulutuksen järjestäjien yhteistyövelvoite ja opiskelijan oikeus muualla suorittajien opintojen hyväksilukemisen tulevat olemaan tärkeitä arvoja lukiokoulutuksen kehittämässä myös jatkossa.

Ylioppilastutkinnon rakennekokeilun vaikutukset tullaan arvioimaan ja tekemään niiden pohjalta tarvittavat päätökset. Ylioppilastutkinnossa otetaan käyt-

töön uusi oppiainekohtainen ainerailin koe vuodesta 2006 lähtien. Yhteistyössä korkeakoulujen kanssa pyritään hyödyntämään ylioppilastutkinnon kokeissa saavutettuja tuloksia jatko-opintoihin sijoittumisessa.

Lukion uuden opetus suunnitelman perusteet ovat valmistuneet ja ne otetaan käyttöön vuonna 2005. Perusteissa on korostettu opiskelijan omaa aktiivista tiedonrakentamisprosessia oppimisessa seuraavasti:

"Lukion on luotava sellaisia opiskeluympäristöjä, joissa opiskelijat voivat asettaa omia tavoitteitaan ja oppia työskentelemään itsenäisesti ja yhteistoiminnallisesti erilaisissa ryhmissä ja verkostoissa. Heille tulee antaa tilaisuuksia kokeilla ja löytää omalle oppimistyyliilleen sopivia työskentelymuotoja." "Opiskelijoiden yksilöllisyyden ja erilaisuuden vuoksi opetus- ja opiskelumuotojen tulee olla monipuolisia. Opiskelijoille tulee antaa välineitä tiedon hankkimiseen ja tuottamiseen sekä tiedon luotettavuuden arviointiin ohjaamalla heitä soveltamaan kullekin tiedon- ja taidonalalle luonteenomaisia tiedon- ja taidon hankkimis- ja tuottamistapoja. Opiskelijoita ohjataan käyttämään tieto- ja viestintätekniikkaa sekä kirjastojen tarjoamia palveluja. Opiskelutilanteita tulee suunnitella siten, että opiskelija pystyy soveltamaan oppimaansa myös opiskelutilanteiden ulkopuolella"

Hyvät kuulijat

Jo 75 vuotta järvenpääläisiä ja lähiympäristön nuorisoa menestyksellisesti kouluttanut oppilaitos on saanut nyt käyttöönsä modernit tilat. Järvenpään uusi lukio on yksi kaupungin merkittävimmistä investoinneista kautta aikojen. Vaikka koulutuksessa sisältökyymykset ovatkin tärkeimpiä, todettakoon silti, että uuden lukion valmistuminen on antanut järvenpääläiselle lukio-opetukselle uudenlaista nostetta. Eri aineiden opetus- ja opettajien vastaanottotilat ryhmittyvät "tiedekunniksi" ja rakennuksen keskiöön sijoittuvat yhteinen kokoontuminen, ruokala, kahvila, kirjasto, ohjauspalvelut ja itsenäinen työskentely. Rakennusratkaisuisa kuvastuu näkemys tulevaisuuden lukiokoulutuksen tarpeista. Niissä on pyritty yhdistämään yksilöllisyyttä ja yhteisöllisyyttä. Eli juuri niitä tulevaisuusarvoja, joita valmisteilla olevassa koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmassakin arvotetaan tärkeiksi.

Nämä tilat antavat hyvät puitteet ja mahdollisuudet toteuttaa opetus suunnitelman perusteissa edellä kuvattuja toimintatapoja. Kun tähän yhdistetään kannustava ja ammattitaitoinen opettajakunta, opiskeluun ja oppimiseen innostava ilmapiiri, laajat opintomahdollisuudet, hyvä opinto-ohjaus ja monipuoliset pedagogiset oivallukset, on luotu ihanteellinen oppimisympäristö.

Arvoisa juhlayleisö

Toivotan menestystä Järvenpään lukiolle ja kaikille Teille, jotka teette työtä järvenpääläisten nuorten hyväksi